

Antonio Muñoz Molina

Lună plină

Traducere din limba spaniolă și note
de
Melania Stancu

Antonio Muñoz Molina s-a născut în 1956 la Úbeda, în provincia Jaén. Licențiat în istoria artei la Universitatea din Granada, acesta a publicat numeroase romane recompensate cu prestigioase premii literare: *Beatus ille* (Premiul Ícaro, 1986), *Iarna la Lisabona* (Premiul criticii și Premiul național pentru literatură, 1988), *Beltenebros, Călărețul polonez* (Premiul Planeta, 1991 și Premiul național pentru literatură, 1992) *Plenilunio* (Premiul Fémina étranger, 1998). Antonio Muñoz Molina este membru al Academiei Regale Spaniole (*Real Academia Española*) din 1995.

Casa Cărții de Știință
Cluj-Napoca, 2017

este coordonată de Alexandra Blendea și Alexandra Ionel

Titlu original: Plenitudo

Copyright © 1995, Antonio Muñoz Molina
All rights reserved

© Casa Cărții de Știință pentru prezenta ediție în limba română

Pentru Elvira, care și-a dorit atât de mult
să citească această carte.

Redactor: Alexandra Ionel

Coperta: Roxana Burducea

Ilustrație copertă: Roxana Burducea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MUÑOZ MOLINA, ANTONIO

Lună plină / Antonio Muñoz Molina ; trad. din spaniolă de Melania

Stancu. - Cluj-Napoca : Casa Cărții de Știință, 2017

ISBN 978-606-17-1207-6

I. Stancu, Melania (trad.)

521.134.2

În noaptea aceea, când se trezise din somn, Elvira se gândea la viața sa și la faptul că nu știa nimic despre ea. Era o femeie care trăia în oraș și se gândea la viața sa și la faptul că nu știa nimic despre ea. Era o femeie care trăia în oraș și se gândea la viața sa și la faptul că nu știa nimic despre ea.

1.

Zi și noapte umbla prin oraș în căutarea unei priviri. Nu trăia decât pentru îndatorirea aceasta, deși încerca să facă și alte lucruri sau se prefăcea că le face, privea numai, spiona ochii oamenilor, chipurile necunoscuților, ale ospătarilor din baruri și ale vânzătorilor din magazine, chipurile și privirile din fișele deținuților. Inspectorul căuta privirea cuiva care văzuse ceva mult prea monstruos ca să poată fi atenuat sau șters complet de uitare, o privire care trebuia să păstreze o amprentă sau o urmă a crimei, niște pupile în care să se întrezărească vina fără nicio ezitare, dintr-o singură examinare, așa cum medicii folosesc o lanternă micuță ca să recunoască semnele de boală. Îi spusese părintele Orduña, „găsește ochii aceia”, și îl fixase cu privirea până când inspectorul tresări puțin, ca pe vremuri, privirea cu ochi micuți, miopi, oboșiți, iscoditori, care îl recunoscuseră de cum apăruse la cămin, aproape în aceeași clipă cu el însuși, cu inspectorul, trebuia să-l descopere pe individul pe care-l căuta, la fel cum părintele Orduña descoperise la el, cu mulți ani în urmă, abandonul, dușmănia, rușinea și foamea, chiar și ura, ura permanentă și nemărturisită față de internat și față de tot ce era acolo și, de asemenea, față de lumea din afară.

Era probabil privirea unui necunoscut, însă inspectorul era convins că o va identifica fără ezitare și fără greșeală îndată ce ochii lui o vor întâlni, chiar de-ar fi o singură dată, de departe, de pe celălalt trotuar, de după geamul unui bar. În căutarea sa, îi era de ajutor că era încă străin în orașul acela, deoarece fusese transferat acolo în urmă cu câteva luni, la începutul verii, aproape pe neașteptate, când nu mai credea că cererea sa va primi răspuns, cel puțin până în anul următor când se organiza o nouă selecție de transferuri. Dacă ceva întârzie atât de mult să vină, mai bine să nu mai vină deloc: inspectorul îi arătă înștiințarea soției, care o aștepta de ani de zile, dar ea nu manifestă niciun semn de bucurie, nici măcar de ușurare, încuviințată din cap numai, încă nepieptănată, absentă, ca abia trezită din somn, deși era trei după-amiaza, băgă înapoi în plic înștiințarea cu antet și adresare oficială, o așează pe bufet și rămase o clipă cu capul plecat, de parcă nu-și amintea ce voia să facă, frecându-și palmele.

Dacă ceva întârzie mult să se întâmple e ca și cum nici nu s-ar fi întâmplat, sau chiar mai rău, pentru că o dorință arzătoare care se împlinește într-un moment nepotrivit are în cele din urmă o doză nevăzută de sarcasm. Însă multă vreme el refuzase să ceară transferul sau o mințea, în parte, îi povestea că trimisese cererea sau că se încheiase perioada de înscrieri mai devreme, pretexte ca să nu-i spună că nu frica sau pericolul îl preocupau, ci rușinea și lipsa de loialitate față de colegii lui, față de prietenii uciși, desfigurați sau paralizați pe viață după producerea unei explozii. Pe el îl preocupau lucrurile astea, pe ea nu: ea aștepta, de dimineața până seara, uneori și o noapte întreagă, aștepta lângă telefon și în fața televizorului pornit sau în spatele jaluzelelor de la ferestre, privind strada, tresărind la orice zgomot, la sunetul soneriei, la huruitul mașinilor, la alarma care pornea la magazinul din apropiere. Așteptase ore în șir și zile în șir ani la rând, prea

mulți ani, încât până la urmă nici nu mai întreba, nici nu mai cerea, nu se mai apuca la ora mesei să pornească o discuție care ar fi alunecat spre un nou prilej de a-l întreba despre transfer. Dar când veni înștiințarea (care, de fapt, era un ordin sau poate o sugestie să se retragă), ea încetase demult să-și mai pună întrebări, nu numai despre transfer, ci despre orice altceva, dacă inspectorul se întorcea foarte târziu fără să o fi anunțat la telefon, nu-l mai aștepta în cămașă de noapte ca să-l certe sau să izbucnească în plâns. Intra în casă și găsea spre marea lui ușurare că luminile erau stinse, își scotea pantofii, cartușiera și pistolul, intra pe dibuite în dormitorul luminat de urme de raze de la farurile de pe stradă, se dezbrăca în tăcere, ascultând-o respirând în întunericul în care luceau numai cifrele roșii ale radioului-deșteptător, se strecura în pat, cu o mahmureală cumplită de la țigări și whisky, băjbâia după trupul ei, pe care nu-l mai dorea de atât de multă vreme, și atunci își dădea seama că ea nu dormea, și se prefăcea el că doarme, ca să evite probabil eventualele întrebări, aceleași de fiecare dată, lacrimile și reproșurile, de ce trebuise s-o aducă într-un loc atât de ostil și de îndepărtat de-al ei, de ce nu o mai atingea deloc.

Inspectorul, încă necunoscut în oraș, încă cercetat cu oarecare admirație și suspiciune de către personalul secției de poliției, căci adusese cu el din nord o legendă confuză despre tenacitate și curaj, dar și despre răbufniri de furie, umbla pe străzi în căutarea chipului unei persoane pe care avea să o recunoască, era convins, pe dată, după o clipă de uimire, poate, ca atunci când te zărești în geamul unei vitrine și nu te recunoști, pentru că nu vezi expresia premeditată a feței pe care o reflectă de obicei oglinzile, ci alta, pe care o văd ceilalți, cea mai necunoscută dintre toate. Găsește-i privirea, îi spusese părintele Orduña, iar el ieșise din cămin în noaptea aceea ca să caute chipuri și priviri prin orașul aproape pustiu, în întunericul unei primăveri timpurii, cu ușile și obloanele ferecate din cauza

iernii și a fricii, căci de la moartea fetiței părea că renăscuse o frică străveche față de amenințările nopții, iar străzile se goleau rapid, iar întunericul părea și mai adânc, iar luminile și mai palide. Pașii oricărui trecător păreau a fi pașii bărbatului a cărui privire o căuta inspectorul, orice siluetă singuratică pe care o întâlnea putea fi cea pe care nimeni nu o văzuse îndreptându-se către părculețul Cava¹ în noaptea crimei, cineva care încerca să disimuleze o oarecare naturalețe pe când ieșea la lumină, care se scuturase de pământul ce-i pătase pantalonii și-și aranjase părul cu degetele pe când se strecura pe lângă brazii abandonati, printre băncile pe care nu se mai așezau perechile de îndrăgostiți și pe sub felinarele care nu se mai aprindeau, pentru că la fiecare sfârșit de săptămână grupurile de tineri care beau în parc aruncau cu pietre în ele. Călcase probabil peste cioburile felinarelor, lăsând în urmă, în șanț, pata ștearsă în lumina lunii a unui chip cu ochii deschiși și fiți. Chiar acum cineva umblă prin oraș și poartă amintirea acelor ochi din ultima clipă când au mai putut privi, cu o secundă înainte ca moartea să-i înțepenească, iar cine a provocat și a asistat la o asemenea agonie nu mai poate privi ca toți oamenii, în pupilele sale rămâne o sclipire, o rămășiță sau o scânteie a groazei din acei ochi de copil. Cu patruzeci de ani în urmă, părintele Orduña își plimba privirea peste șirul de copii care se uitau drept înainte în așteptarea pedepsei, și deosebea fără nicio greutate privirea vinovatului, iar după ce-l demasca și-l făcea de rușine de față cu ceilalți, zâmbea și anunța: „Chipul omului este oglinda sufletului.”

Însă inspectorul era convins că unii oameni nu au suflet, iar el căuta, fără să-și lămurească prea bine acel

¹ În Úbeda, orașul natal al lui Antonio Muñoz Molina și sursă de inspirație pentru orașul fictiv Mágina, există un parc numit „Jardines de la Cava” („Grădinile Cavei”), nume care face trimitere la legenda Florindei Cava, fiica nobilului Don Julián, de care s-a îndrăgostit ultimul rege vizigot, Rodrigo (n. t.).

gând, un chip care să nu reflecte nimic, chipul neutru și ochii părăsiți pe care-i văzuse uneori de-a lungul vieții, nu de prea multe ori, din fericire, de partea cealaltă a mesei de interogatoriu, pe sub tuburile fluorescente ale secției, și fotografiile, chipurile suspectilor și condamnaților care trezeau în el, mai mult decât frică și dispreț, o senzație foarte neplăcută de frig. De fapt, se gândea acum, nu cunoscuse prea mulți, nu era ceva obișnuit, nici măcar pentru un polițist, să dea peste o față pe care nu se citea nici cea mai mică licărire de suflet, cu niște ochi care nu făceau decât să privească.

– Asta nu e cu putință, îi spusese părintele Orduña. Nu e nimeni fără suflet, până și cel mai rău criminal a fost creat de Dumnezeu după chipul și asemănarea lui.

– Dumneavoastră l-ați recunoaște? întrebă inspectorul. Ați fi în stare să-l identificați dintr-un șir de suspecti, ca atunci când eram așezați în șir pentru că unul dintre noi făcuse o năzbâtie, iar dumneavoastră ne priveați pe fiecare în parte până când găseați vinovatul?

– Cristos a știut că Iuda era trădătorul dintr-o singură privire.

– Dar el avea un avantaj. Dumneavoastră spuneți că El era Dumnezeu.

– Pe Iuda l-a recunoscut cu natura sa omenească. Părintele Orduña căpătase o expresie foarte serioasă. Cu frica omenească pe care o avea de tortură și de moarte.

Căuta niște ochi, un chip care să fie oglinda unui suflet la pândă, o oglindă goală care să nu reflecte nimic, nici regretul, nici mila, poate nici măcar teama de poliție. Rămaseră câteva pete de sânge bărbătesc, resturi de piele, fire de păr capilar și pubian, chiștoace cu salivă. Pe trotuare, de cealaltă parte a geamurilor de la bar, odată cu primele apusuri timpurii și reci de toamnă, inspectorul vedea chipurile oamenilor, iar dintre ele se iveau pe neașteptate

chipul imaginat al soției sale, cu care vorbise la telefon înainte de a pleca de la birou. O suna în fiecare seară, la șase, după ce începea programul de vizite la sanatoriu, și câteodată o întreba cum se simțea, dar ea nu răspundea, rămânea la telefon, tăcută, respirând puternic, de parcă ar fi stat întinsă în întuneric, în dormitor.

Însă, alte chipuri îi atrăgeau atenția acum, într-un efort de voință care era de asemenea un mod instinctiv de a fugi de rușinea sa de neînving. Acum nu se putea lăsa distras, trebuia să caute, să continue să caute chipul necunoscutului, iar impulsul care îl mâna în căutarea sa obsesivă și care nu-i dădea pace și îi răpea somnul nu avea de-a face cu simțul datoriei sau cu ideea de dreptate: ce-l mâna era o urgență de restituție imposibilă și o aprigă ranchiună care, fără știrea nimănui, era o dorință clară de răzbunare. Trebuia să găsească chipul acelui necunoscut ca să-l pedepsească pentru că ucisese și ca să-l împiedice să maiucidă, însă voia să-l găsească mai ales ca să-l poată privi în ochi și ca să-și acorde un răgaz de câteva secunde sau minute în care să sară la el cu amenințări, ca să-l apuce pe individ de revere sau de gulerul cămășii și să-l privească în adâncul ochilor de foarte aproape și să-l dea cu capul de pereți, ca să moară de frică, să se scape pe el, așa cum se scăpau pe ei, cu mulți ani în urmă la secție, studenții, deținuții politici.

Ieșea din birou, îi saluta cu un gest pe gardienii de la ieșire, privea de-o parte și de alta a străzii, cu aceeași teamă, încă intactă, cu aceeași îndoială de a se uita la cine se apropia și de a băga de seamă dacă era vreo mașină parcată într-un mod suspect, dar de îndată ce ajungea în mijlocul pieței unde se afla statuia generalului, devenea un anonim și își începea căutarea, un chip după altul, urmărind fără a fi observat, întorcându-se mereu în aceleași locuri, la papetăria Sfintei Inimi, unde fata fusese văzută ultima oară, coborând spre bulevardul Cava și spre

grădini, către capătul de sud al orașului, spre coasta cu pini care se sfârșea în grădinile cu legume, în primele șerpuiuri ale văii.

În unele seri dădea roată școlilor, când se suna de ieșire. Asculta de departe glasurile gălăgioase ale copiilor sau rămânea nemișcat pe trotuar, lângă mamele care îi așteptau, și atunci îi apărea chipul fetei moarte, cea din fotografii și din înregistrarea video de la prima comuniune, chipul pe care chiar el îl zărise la lumina lanternelor și a blițurilor lui Ferreras, medicul legist, sub coroanele înalte ale pinilor, în șanțul unde au găsit-o din întâmplare niște măturători ai primăriei după o zi și o noapte întregă de căutare. Spre nouă seara, nu mai târziu, spuse Ferreras, dezlipindu-și de pe mâini mănușile de cauciuc cu un zgomot neplăcut și spălându-le cu apa caldă de la robinet. „A murit în jurul orei nouă”, repetă, „ce nu știm e cât a durat până a murit” și se apropie din nou de masa pe care era întins cadavrul palid, vinețiu, gol și zvelt, cu genunchii jupuiți, cu șosete albe. Parcă era o mireasă, spusese mama ei în timp ce privea înregistrarea de la prima comuniune în prezența inspectorului, înconjurați de o tristețe cumplită, în apartamentul în care fetița, Fatima, nu se mai întorsese după ce plecase să cumpere un carton pentru desen și o cutie de creioane colorate de la librăria de vizavi, și unde acum erau fotografiile ca imaginile dintr-o capelă, una dintre ele pe o etajeră de lângă televizor, alta agățată pe perete într-o ramă aurie, una dintre pozele astea color imprimate pe un material ca o pânză.

Inspectorul stătea pe canapea, iar femeia îi oferise, cu o ospitalitate nepotrivită, o bere și niște măslin, invitându-l să se servească în timp ce își curăța nasul cu un șervețel, iar apoi dădu drumul la înregistrare, iar chipul fetei apăru pe neașteptate în prim-plan, cu bucle și o diademă, într-o

rochie albă, cu multe volane, așa cum o îmbrăcaseră și când era moartă, dar pentru că de la comuniune crescuse, cu un an în urmă, fuseseră nevoiți să-i lase rochia deschisă la spate, așa cum fuseseră nevoiți să o machieze ca să ascundă cât mai bine semnele, petele vineții, ca să nu se vadă ceea ce văzuse inspectorul în râpă, sub pini bolnavi, ochii deschiși și orbi, sticloși, rotunzi, întredeschiși ca buzele.

În gură, însă, îi fusese îndesat ceva care o sufocase, o cârpă ruptă și pătată de sânge, pe care medicul legist urma să o scoată mai târziu, încet-încet, încă udă, înmuiată în salivă, sânge, dar nu și în spermă, spuse Ferreras, arătând spre o pată cu vârful pixului, iar pe inspector îl cuprinse un acces de scârbă și de frig, ca o greață care îl făcea să plângă de furie. Dar nu-i era cu putință, uitase cum se face, nu știuse sau nu putuse să plângă nici la înmormântarea tatălui său, și poate că i se întâmpla același lucru și tatălui fetei, avea ochii uscați, uscați și înroșiți, ca ochii unuia care nu dormise și nici nu va mai dormi pentru mult timp, și, chiar dacă ar dormi, nu ar găsi odihnă, pentru că și în vis i s-ar întâmpla ca fiica lui să dispară din nou, și teama și căutarea și apoi telefonul, soneria de la ușă, inspectorul și două gărzi civile în uniformă care își scoaseră chipiurile înainte ca cineva să rostească vreun cuvânt. Bărbatul nu plânse, deschise gura încordându-și tare mandibula și atunci soția lui, care rămăsese în hol, neîndrăznind să se apropie de ușă când sunase soneria, scoase țipătul pe care el nu reușea să-l producă. Țipă și se prăbuși pe jos, o altă femeie o ajută să se ridice, iar de atunci inspectorului i se părea că auzea mereu țipătul ei, chiar și când se întorcea la secție cu o intenție nesigură de a face ceva, de a se justifica, de a-și imagina că omorul nu va rămâne nepedepsit, că mai erau acțiuni și căutări cu putință, ordine pe care numai el le putea da.

Noaptea, în paț, ca în atâtea nopți de insomnie, întins în întuneric, tânjind, fără prea multă hotărâre, după alcool și

țigări, vedea cum se succed în mintea sa chipurile diferite ale fetei, cel pe care îl avea când o văzuse întâia oară, cel pe care îl avea în sala de autopsie când medicul legist înlăturase cearceaful ca să-i arate leziunile, și de asemenea ultimul pe care îl văzuse în înregistrarea de la comuniune. Vedea chipurile acestea și apoi, de parcă întunericul se îngroșă, vedea un alt chip fără trăsături, al cuiva care la aceeași oră nu putea dormi, al cuiva care se afla fără îndoială în același oraș, care se plimba pe aceleași străzi și se ducea la muncă și își saluta vecinii. Atunci, uneori, inspectorul se ridica brusc, așa cum ar face cineva care, cât pe ce să adoarmă, simte cum pulsul i se accelerează dintr-odată, cu senzația imposibilă că își amintea ceva, dar nu se întâmpla nimic, nici măcar nu-l mai prindea somnul, sau îl prindea tocmai când se iveau zorii, și se gândea la zorii acelei zile, la un început de claritate care îi contura chipul fetei, forma trupului său, care de la depărtare aducea cu o grămadă de haine aruncate acolo, în râpă, unde niște nesocotiți aruncau gunoaie, sticle de un litru sparte, cutii de vin stricat și de suc de ananas. Răsăritul acela îl luă și pe el pe nepregătite, văzuse cum se făcea lumină treptat, dar își dădu seama că adormise, când fu trezit de soneria telefonului ca de-o împușcătură.

Se temea că-l vor suna de la sanatoriu. Se temea de asemenea să nu fie informat de un atentat, de moartea vreunui coleg, dar când își veni în simțiri, își aminti că nu mai era la Bilbao, că i se semnase transferul în urmă cu câteva luni, după o așteptare atât de lungă, când era poate deja târziu, cum se întâmplă întotdeauna sau aproape. Întotdeauna lucrurile se întâmplă când nu mai există altă cale, își aminti de felul cum îl privi soția lui când îi arătase înștiințarea, plicul oficial cu marginea ruptă din care ieșea foaia de hârtie. Îl rănea imobilitatea pupilelor ei, însă nu-l priveau, priveau prin el, nu către televizorul aprins, nici către fereastră la care ea așteptase de atâtea ori, ci către perete, către tapetul de pe peretele apartamentului în care

petrecuseră atât de mult fără să simtă niciodată că locuiau acolo, ani de zile pe care nu-i simțiseră trecând până nu plecaseră de acolo, fără băgare de seamă nici câștig, de la tinerețea târzie către altă vârstă care nu se putea numi pe drept cuvânt maturitate și în care inspectorul simțea că locuia ca într-un provizorat ostil, definitiv poate, la fel ca cel din apartamentul gol în care revenea în fiecare noapte epuizat de cât mersese privind chipurile necunoscuților și patul în care i se părea că-l așteaptă insomnia așa cum îl va aștepta soția lui după ce va fi externată de la sanatoriu.

2.

„Lăudat să fie Domnul”, spuse părintele Orduña, iar lui îi venea de la sine răspunsul pe care nu-l rostise nici măcar o singură dată în treizeci de ani: „În veci să fie binecuvântat și lăudat”.

Părea mai mic, dar nu mult mai în vârstă, avea niște ochelari cu lentile foarte groase și rame de modă veche, dar avea părul încă des și complet negru, iar dacă mergea puțin adus de spate, târându-și picioarele, nu era numai din pricina vârstei, căci așa mergea și pe când era mult mai tânăr, nu din pricina stângăciei, ci a neglijenței și a închiderii în sine. Nu mai mira pe nimeni că nu purta sutană, că nu își rădea creștetul capului, că nu întindea mână să-i fie sărutată de nou-veniți. Trebuia să te înclini sau să îngenunchezi în fața lor, să pleci capul și să săruți ușor dosul palmei, iar atunci simțea de aproape parfumul sutanei, parfumul de săpun sau de colonie al mâinilor albe, foarte moi, întotdeauna foarte reci, mâini înfrigurate cu o atingere ca de ceară sau de mătase. Acum mâinile părintelui Orduña erau cele mai străine, cele care se schimbaseră cel mai mult la el, mâini mari, înăsprite de ani de muncă fizică, care încă purtau urme de băătăuri în